

Slavenski dom

Ste. 139

Z ilustrirano prilogo „Teden v slikah“

Leto 1.

Nova, zmernejša vlada francoske Ljudske fronte sestavljena

Pariz, 23. junija. o. Po posvetovanjih, ki so trajala ves včerajšnji dan, je ponoči Chautemps sestavil vlado iz članov socialistične in radikalnosocialistične skupine. Sestava vlade se je zavlekla zaradi tega, ker so čakali na sklep narodnega odbora socialistične stranke, ki je imel dolgo sejo. Na tej seji so s 3972 glasovi proti 1359 glasovom sklenili, da bo socialistična stranka podpirala novo vlado Ljudske fronte v Franciji. Potem je Chautemps odšel k predsedniku republike okrog 23 in mu predložil svojo vlado, ki je sestavljena takole:

Predsednik vlade: Camille Chautemps, radikalni socialist;

ministri brez portfelja: Albert Sarraut, radikalni socialist, Maurice Violette, senator in član socialistične unije, Paul Faure, senator in neaparlamentarac;

podpredsednik vlade: Leon Blum, narodni poslanec, socialist;

narodna obramba: Edouard Daladier, radikal. soc.;

pravosodje: Vincent Auriol, poslanec, socialist;

zunanj minister: Yvon Delbos, radikalni socialist;

notranji minister: Mary Dormoy, socialist;

finančni minister: Georges Bonnet, rad. socialist;

mornarica: Campinchi, radikalni socialist;

letalstvo: Pierre Cot, radikalni socialist;

prosveta: Jean Zay, radikalni socialist;

javna dela: Queille, senator, radikalni socialist;

trgovina: Chapsal, senator, radikalni socialist;

kmetijstvo: Monnet, socialist;

kolonije: Moutet, socialist;

dela: Fevrier, socialist;

pokojujine: Riviere, socialist;

pošte: Lebas, socialist;

narodno zdravje: Rucart, radikalni socialist.

Pariz, 23. junija. AA. Havas: Sedanja vlada je 102. vlada tretje republike. Dasi je ta vlada ustvarjena v okviru ljudske fronte, se vendarle lahko

reče, da je jeziček te levičarske vlade pomaknjen precej na desno. V tej vladi imajo namreč radikali brez državnih podtajnikov večino, ker imajo 11 ministrov, dočim jih imajo socialisti 9, socialistična unija pa enega.

Državni podtajniki so tile:

V predsedstvu vlade William Bertrand, v zunanjem ministrstvu Francois de Tesson, v notranjem ministrstvu Raoul Aubaud, v ministrstvu vojne mornarice Francois Blanchot, v finančnem ministrstvu Albert Serol, v letalskem ministrstvu Henri Andraud, v telesno vzgojnem Leo Lagrange, podtajnik za tehnično vzgojo Paul Ramadier, podtajnik za trgovsko mornarico Henri Tasse, v trgovinskem Max Hymans, v kmetijskem ministrstvu Andre Lyautey, v kolonialnem Gaston Monerville, za javna dela Philippe Serre.

Med državnimi podtajniki imajo radikali 6, socialisti 7 in socialistična unija enega.

Vesti 23. junija

Zastopnik belgijskega ministrskega predsednika van Zeeland, Maurice Frere, je došel na Dunaj in se bo tam posvetoval z avstrijskimi gospodarstveniki.

Vatikanski državni tajnik kardinal Paccelli se bo na poti v Lisieux ustavil v Parizu in imel nekaj razgovorov z zastopniki francoske vlade. Da bodo ti razgovori precej važni sklepajo iz tega, da je sv. oče za svojega odposlanca pri slovesnostih v Lisieuxu imenoval samega državnega tajnika.

Indijski podkralj je izdal poslanico vsem indijskim narodom, v kateri pravi, da Anglija ne more sprejeti zahtev indijskih strank glede spremembe nove ustave.

Turška šolska krizarka »Hamide« je včeraj priplula na Kreta, kjer so jo Grki kljub še nedavnemu sovražstvu med Grško in Turčijo navdušeno sprejeli.

Gojenci ameriške vojne mornarice bodo v dveh skupinah po 500 mož obiskali Berlin.

Nov most med Bolgarijo in Romunijo čez Donavo nameravajo zgraditi. Tako vedo povedati nekateri italijanski listi.

Posojilo deset milijonov funtov šterlingov je sklenil najeti londonski občinski svet. Posojilo je namenjeno za javna dela.

V mednarodni tekmi balonov za Gordon Bennettovo nagrado je neki belgijski balon letel 750 km daleč in se spustil na čeških tleh.

Samomor je poskusil mandžurski cesar Pu-Ji. Zdravniki so mu za zdaj še rešili življenje.

900 letnic turškega filozofa in zdravnika Ibn Siba Avicena so praznovali v nedeljo na carigradskem vseučilišču.

Novo Addis Abebo bodo gradili po sklepu italijanske vlade blizu stare prestolnice, toda na ravni, ki je 300 m nižja od planote, na kateri leži sedanja Addis Abeba.

Velike manifestacije romunskih Nemcev so bila na Sedmograškem v nedeljo. Manifestacije so imele docela hitlerjevski značaj in se jih je udeležilo kakih 40.000 ljudi.

»Rdečo knjigo« je izdala Antikomintern. V njej je pojasnjena zgodovina in vzroki krvavih dogodkov v Španiji.

Za častnega člana vseučilišča v Cambridgeu so imenovali bivšega abesinskega cesarja in mu v nedeljo izročili diplomu. Neguš je imel pri tej priliki kratek nagovor.

Nov občinski svet, ki šteje 64 članov, so imenovali na Dunaju. Imenovali so tudi tri nove podžupane. Dosedanjemu svetu je namreč delovna doba potekla.

Nemški minister za vzgojo Rust je sprejel italijanskega državnega tajnika Riccia z desetimi častniki vseučiliške fašistovske milice.

Nemški balon »Chennitza« je z dvema osebama v gondoli moral pristati blizu Prage, ker so priletela nadenjen češkoslovaška vojaška letala in grozila, da ga sestrelje.

Berlinska policija je prišla v noči od sobote na nedeljo 22 protestantovskih duhovnikov ter večje število protestantskih vernikov, ki so člani cerkvenih uprav.

2000 delavskih straž varuje vhode v velike ameriške jeklarne v Youngstownu, da ne bi tovarne mogle zaposliti neorganiziranih delavcev. Zastopniki lastništva jeklarn so izjavili, da kolektivne pogodbe ne morejo sprejeti.

O zapiranju katoliških srednjih šol v Nemčiji bo sv. Stolica v kratkem povedala svoje stališče z uradnim sporočilom nemški vladi.

Romunski kralj Karol dospe v Varšavo na uradni obisk 26. junija. Obiskal bo Krakov, kjer je grob pokojnega maršala Pileudskega, in Varšavo.

Za ostanke zrakoplova »Hindenburg« ponujajo ameriške tvrdke 12.000 dolarjev. Stare kovine je od zrakoplova ostalo okrog 30 ton.

Atentat na avstrijskega kanclerja dr. Schuschnigg je baje pripravil narodni socialist Weil-sche, proti kateremu se je včeraj začela na Dunaju kazenska razprava.

Irska prostovoljska brigada, ki se je bojevala na strani generala Franca, je včeraj prispela iz Španije v Dublin. Z njo se je vrnil tudi poveljnik general O'Duffy. Komaj so se prostovoljci izkrcali, jih je nekaj aretirala policija zaradi nedovoljene nošnje orožja.

Gojenci naše pomorske vojaške akademije so na povabilo italijanske vlade obiskali pred nekaj dnevi Rim in bili gostje rimskega mornariškega ministrstva.

Bivšega predsednika francoske republike Gastona Doumerga so včeraj slovesno pokopali v njegovem domačem kraju. Vlada in predsednik republike se zaradi krize niso mogli udeležiti osebno pogreba.

O zvezi tihomorskih držav, ki naj bi jo sklenile države, ki imajo svoja posestva v Tihem morju, so se posvetovali na londonski imperijalni konferenci. Avstralski ministrski predsednik je v tej zvezi obiskal predsednika holandske vlade dr. Colijna in se zdi, da je Holandija na misel po zvezi pristala.

Zvišanje uradnih plač v Italiji

Rim, 23. junija. AA. Ministrski svet je na včerajšnji seji pod predsedstvom predsednika Mussolinija sklenil, da se morajo 1. julija vsem državnim in samoupravnim nameščenim povišati prejemki za 8 odstotkov. Ta odlok bo obsegal 900.000 državnih uradnikov in bo obremenil državni proračun v letošnjem letu za 500 milj. lir.

To je že drugo povišanje plač državnim in samoupravnim uradnikom po zadnjem padcu lire. Prvo povišanje je bilo v začetku preteklega meseca in sicer 12 odstotkov od celotnih prejemkov. Oba ta odloka sta bila neizogibno potrebna zaradi skoka cen, ki so se pojavile pri vseh življenjskih potrebščinah; pri nekaterih so cene poskočile za 100 odstotkov v primeri s cenami meseca oktobra 1936.

Napredovanje španske nacionalistične vojske

Bilbao, 23. junija. AA. (DNB) Nacionalistične čete prodirajo na baskovskem bojišču dalje. Očiščevalni nastopi na gorovju Canecogorgi, ki presega tisoč metrov višine, so končani. Sedaj prodirajo proti Santanderju. Nacionalistična letala podpirajo pehoto in obstreljuje neprestano sovražne postojanke v gorovju. Nacionalistične čete, ki nastopajo v gorovju Pautar, severno od Amurga, so že zavzele dolino Isalde, več oddelkov se je pa približalo mestu Valmasedu.

Nacionalisti so porobili od prvih hiš industrijskega mesta Baracaldo, ki je 14 km severnozahodno od Bilbao. Baski so se hudo branili. Verjetno bodo zgradili novo utrjeno fronto tik nad Bilbao.

Nacionalistično uradno poročilo tudi potrjuje, da nacionalisti še prodirajo na baskovski fronti, kjer so zavzeli koto 365 in vrhove zahodno od Bilbao.

Na leonski fronti so nacionalisti z naskokom zavzeli Penajumeras. Sovražne izgube so hude. Na fronti pri Santandru in v Asturiji ni bilo nič novega. Na fronti pri Cordobi so nacionalisti zavzeli Puntales. Na bojišču v Estremaduri so nacionalisti zapodili vladne oddelke pri Campilosu.

Italija odpokliče prostovoljce iz Španije

Pariz, 23. junija. o. Listi poročajo, da je bila predvčerajšnjim seja italijanskega generalnega štaba, o kateri ni izšlo nobeno uradno poročilo. Domnevajo, da so na seji sklenili, da Italija odpokliče svoje prostovoljce iz Španije, ker po padcu Bilbao niso več nujno potrebni. Dejansko sta dve diviziji italijanskih prostovoljcev, ki naj bi napadli Santander, dobili povelje, naj ostaneta na svojih postojankah. Ti dve diviziji bi morali v kratkem oditi iz baskovske fronte domov.

Franco bo odgovoril na angleški poziv

London, 23. jun. AA. (Reuter) Vlada v Salamanci je obvestila angleškega poslanika v Hendayu, da bo spoštovala vojne ladje, ki nadzirajo

Nemške priprave za naspek na Spanijo

Berlin, 23. junija. m. Tukajšnji diplomatski krogi z velikim nemirom zasledujejo obnašanje nemške vlade v zvezi z zadnjimi incidenti s križarko »Leipzig«. Kancler Hitler je te dni skoro neprestano konferiral z maršalom Blombergom ter generalom Rüdigerjem. Za danes je sklicana seja vlade, na kateri bodo padli važni sklepi. Ker nemška vlada smatra, da londonski odbor za nevmešavanje ne bo mogel dati Nemčiji dovolj zadoščenja, se zato sedaj sama pripravlja za vsak primer, da izda vse potrebne ukrepe. Diplomatski krogi zatrjujejo, da je kancler Hitler z maršalom Blombergom in generalom Rüdigerjem izdelal načrt za nastop Nemčije pri valen-

cijski vladi. Ta samostojen nemški nastop naj bi obstojal v sledečem:

1. Nemška mornarica bi blokirala vsa pristanišča, ki so v njih gospodarji španski republikanci.
2. Nemške ladje bi plenile vse španske trgovske ladje ter bi prirejale velike pomorske demonstracije na obalah z vsemi enicami nemške mornarice.

Radi teh ukrepov, ki jih bo sprejela nemška vlada, bo odpotoval nemški zunanji minister von Neurath v London.

Delavski spor na Pohorju

Sv. Lovrenc na Poh., 22. junija.

V lesnem podjetju Lesnik je med delavci in podjetjem nastopil resnejši mezdni spor. Delavstvo je skrajno slabo plačano, podjetje pa nikakor noče pristopiti k sklenitvi kolektivne pogodbe, dasi je delavstvo že ponovno skušalo to stvar povoljno za obe strani urediti. Podjetnik je sicer že praprakt sedel z delavci skupaj za eno mizo, toda vselej jih je potem izigral. Prvič jih je pogostil z jabolčnikom, ko so bili prišli k njemu z željo, da bi se dogovorili: zastran boljših plačilnih pogojev, potem pa jim je predložil v podpis neke predloge, ki se jih pa seveda niti sam ni držal. Drugič je dal delavcem v podpis kar prazno polo in ko so bili na praznem papirju zbrani vsi delavski podpis, je podjetnik zopet sam napisal neke vrste pogodbo, s katero si je na ta način delavstvo samo ne zvišalo, marveč znižalo svoje prejemke pri podjetju.

Jutri prideta v št. Lovrenc zastopnik Delavske zbornice iz Ljubljane g. Marincič ter zastopnik ZZZ g. Pirih, ki bosta skušala spor med delavstvom

Protikomunistična razstava v ljubljanskih vojašnicah

Ljubljana, 23. junija.

Na drugem mestu poročamo o vsebini protikomunistične razstave, ki je bila skozi ves teden nameščena v Akademskem domu. Na pobudo vojaških oblasti bo protikomunistična razstava ostala še tri dni v Ljubljani in sicer v treh ljubljanskih vojašnicah po en dan, da jo bodo mogli obiskati in se z bogatim razstavnim gradivom seznaniti tudi vojniki ljubljanske posadke.

Iz Ljubljane bodo prireditelji z razstavo obiskali še Jesenice, Kranj, Tržič, Kamnik in Trbovlje.

Skupina madžarskih železniških uradnikov je odpotovala na študijsko potovanje po Nemčiji.

Kraljevič Andrej v Dalmaciji

Split, 23. junija. AA. Včeraj ob 8 se je na vožnji v kraljevski gradbi Milošter pripeljal z dvornim vlakom v Split Nj. kr. Vis. kraljevič Andrej, toplo pozdravljen od splitskega prebivalstva. Nj. kr. Vis. kraljevič Andreja je pozdravili z dobrodošlico ban primorske banovine Jablanović, mestni župan Kargotić in poveljnik mesta general Marinković.

Neresnične vesti o izobčenju Hitlerja

Rim, 23. junija. AA. Havas: Tukaj so se razširile govorice, da namerava sv. oče izključiti iz katoliške cerkve državnega kanclerja in vodjo rajha Hitlerja. V vatikanskih krogih pa izjavljajo, da take vesti širijo samo nepoučeni krogi. Vatikani ne bo storil ničesar, kar bi dalo rajhu povod, da bi lahko odpovedal konkordat. V vseh spornih vprašanjih hoče Vatikan ostati v okviru diplomatske akcije.

in sicer v bližini Orana, ki leži pol dne vožnje od Calajende.

Poročila iz dobro informiranih zasebnih krogov pravijo, da v berlinskih političnih krogih z velikim zanimanjem spremljajo razgovore med štirimi veleislami, ki sodelujejo pri pomorskem nadzorstvu na Španskem. Dejstvo, da se ti razgovori zavlačujejo, je treba smatrati za dokaz, da so si vsi v svesti težavnosti položaja, nastalega zaradi novega rdečega napada na nemško nadzorno ladjo. Če bi se pokazalo, da vzlic temu ne pojmujejo dovolj težavnosti položaja in če se nebi odločili za zadosti energične ukrepe, izjavljajo v Berlinu, da bi to pomenilo samo posredno dajanje potuše španskim boljševikom. Zgodovina španske državljanske vojne bi obogatela še za eno usodno zamujeno priložnost. Zmede zaradi prostovoljcev bi ne bilo, če bi bili vsi, ki se jih to tiče, o pravem času sprejeli predloge Nemčije in Italije pred skoraj letom dni ob začetku španske državljanske vojne glede prepovedi pošiljanja tujih prostovoljcev na Špansko. Anglija in Francija takrat nista pokazali zadosti razumevanja za te predloge.

London, 23. junija. m. V zvezi s pogajanjmi za novi Locarno je bilo včeraj popoldne izdano tole uradno poročilo: Danes popoldne je bila v Foreign Office seja, katere so se udeležili poleg angleškega zunanjega ministra Edena tudi poslaniški Francije, Italije in Nemčije. Na seji so govorili o incidentu z nemško križarko »Leipzig«. Pokazalo se je na seji tudi to, da je nemogoče spraviti v sklad posamezna stališča. Dočim so nekateri poudarili, da se mora pred vsakim ukrepom zaradi tega incidenta izvesti potrebna preiskava, so se drugi izjavili, češ da se dejstva že ugotovljena in da je treba takoj storiti potrebne ukrepe, ki bodo pokazali solidarnost velikih sil. Predlog, da bi velesile skupno izvršile obalne demonstracije v španskih vodah, ni bil sprejet.

Policija zasedla kölnsko škofijsko palačo

Vatikan, 23. junija. o. »Osservatore Romano« poroča o protestni spomeniši kölnskega kardinala nadškofa dr. Schulteja, ki jo je poslala berlinskemu notranjemu ministrstvu, ker je policija pred kratkim izvršila preiskavo v palači kölnskega nadškofijskega generalnega vikariata in odnesla vso korespondenco. Vatikansko glasilo piše:

»Dne 10. junija je po nalogu berlinskega policijskega ravnatelja 40 policijskih uradnikov pod vodstvom kriminalnega komisarja Schielea zasedlo generalni vikariat kölnske nadškofije. Polisti so vse prostore preiskali ter odnesli veliko listin. Med temi listinami so bila tudi pisma sv. Stolice kölnskemu kardinalu. Ker ta zaplemba krši član 4. in 9. konkordata med sv. Stolicjo in Nemčijo, je kardinal Schulte uradno protestiral proti takemu ravnanju in zahteva, da nemška vlada vrne omenjene listine.

Velika tihotapska afera

Trgovina z vtihotapljenimi italijanskimi svilami. Centrala v Ljubljani

Maribor, 22. junija.

Zadnje čase so postale oblasti pozorne na Stevilne prekupčevalce s svilami, ki so dajali blago po izredno nizki ceni. Upravičeno so sumile, da gre za blago, ki je vtihotapljeno iz Italije. Zaradi tega so posvečale vso pozornost, da bi zajele kakega od teh prodajalcev. Predvčerajšnjim se je to posrečilo v Mariboru. Z ljubljanskim vlakom se je pripeljal v Maribor potnik, ki je s svojo veliko prtljago vzbudil pozornost carinskega detektiva v vlaku. V Mariboru je detektiv tega potnika — nekega Ivana Stefanca — ustavil ter ga odpeljal v carinarnico k pregledu. Ta se je res izplačal, ker so našli v potni kosarji in nahrbtniku 60 kg najfinije svilne. Bilo je to deloma blago v balah, deloma pa svila za prevečo damskih dežnikov. Stefanec je skrajaj tajil

vsako krivdo ter zatrjeval, da je svilo kupil pri ugodni priložnosti na neki dražbi, sedaj pa jo namerava prodati v Mariboru. Ker pa ni mogel povedati, od katere dražbe svila izvira, je po dolgem oklevanju priznal, da jo je dobil v Ljubljani od nekih zasebnikov z nalogo, da jo razproda v Mariboru. Povedal je tudi naslove od teh zasebnikov in sicer sta to dve ljubljanski dami Amalija Macarol in Fanika Vatovec. Carinski organi so se včeraj podali v Ljubljano ter izvršili pri omenjenih gospodih hišno preiskavo. Uspeh je bil presenetljiv. Našli so celo skladišče vtihotapljene svilne. Pokazalo pa se je, da se bodo niti te afere še razpredle. Preiskavo vodijo organi mariborske in ljubljanske carinarnice ter ljubljanske policije. Podrobnosti preiskave zaenkrat v Mariboru niso znane, zatrjuje pa se, da bo imela afera zelo velik obseg.

20 milijonov za ureditev ceste Maribor-Slov. Bistrica

Maribor, 22. junija.

Po dolgoletnih naporih je končno uspelo prepričati merodajne kroge v Belgradu o važnosti modernizacije naše najvažnejše prometne žile, ki veže državo z inozemstvom ter dovaja skoraj celoten motorizirani turizem v Jugoslavijo. Letos se je začela popravljati in modernizirati 15 km dolga cesta od državne meje preko št. Ija do Maribora. Dela na tej cesti zelo naglo napredujejo. Vendar modernizacija tega kratkega kosa ceste ne bi dosti pomenila. Za Maribor bo že velikega pomena, saj bo gotovo vplivala na dovoz tujcev iz Avstrije v Maribor in okolico. Naprej od Maribora pa si avtomobilisti tudi v bodoče ne bodo upali, dokler ne bo modernizirana vsa cesta do Ljubljane, oziroma do Zagreba. Zdi se, da bo v doglednem času prišlo tudi do ureditve ceste od Maribora naprej. Tehnični razdelek na mariborskem okrajnem glavarstvu je te dni izgotovil in odposlal načrte za modernizacijo ceste Maribor-Slov. Bistrica. Načrte je napravil ing. Lapajne, ki je bil začasno uslužen pri tehničnem razdelku. Pokazal je z njimi velik talent ter je trasiral cesto tako, da bi se lahko merila z najboljšimi inozemskimi cestami, če pride do realizacije projekta. Projektant je izrazil vse nepotrebne in hude ovinke med Mariborom in Framom, ki tako zelo jezijo avtomobiliste. Ti ovinki so zaradi svoje nepreglednosti zahtevali že nešteto nesreč. Že takoj za Teznom je cesta izravnila, da bi dosegla v ravni črti Hoče. Prvotno jo je nameraval izpeljati za Hočami, kar bi pa zahtevalo graditev 2 km popolnoma nove ceste in bi bilo predrago. Takoj za Hočami pa

je potegnjena zopet ravna črta do Slivnice. Od Maribora do Frama bi bila cesta betonirana, od Frama do Slov. Bistrice, kjer ni več tako hude prometne obtežbe, pa utrjena z asfaltno površino. Ob straneh bi imela poleg tega hodnik za pešce in kolesarje. Stroški za modernizacijo tega dela ceste so preračunani na 20 milj. din. Je to velika vsota, ki jo bo treba v doglednem času najti, saj, če smo enkrat začeli z modernizacijo ceste na meji, jo moramo tudi nadaljevati naprej, če hočemo, da se bo denar, investiran v ceste, amortiziral in da se ne osramotimo pred inozemstvom.

Dragoljub napoveduje Joci obračun

Belgrad, 23. junija. m. Znani agrarni mark-sist Dragoljub Jovanović je z ozirom na zadnjo konferenco bivših zemljoradnikov v Sarajevu in Nevesinju podal čimnikarjem izjavo, v kateri zelo ostro napada sedanje vodstvo bivše zemljoradniške stranke, predvsem Joco Jovanović in dr. Gavrilovića. Tema dvema očita, da radi tega nista prišla na shod v Nevesinje — vsaj tako je skušal njihov izostanek pojasniti Jovo Banjanin —, češ da je vlada v krizi in da se dela na tem, da vstopijo vanjo zemljoradniki. Dragoljub Jovanović končno napoveduje Joci Jovanoviću in dr. Gavriloviću ter sedanjemu vodstvu bivše zemljoradniške stranke sploh obračun, do katerega bo prišlo na sestanku bivšega glav. odbora bivše zemljoradniške stranke sredi junija v Belgradu.

Nakradli in prisleparili 141.000

Velika razprava pred malim senatom

Ljubljana, 23. junija.

Bivši gojenec gozdarske šole v Mariboru, 22-letni Ljubljane Angelik Verbič je kot dijak po svojem pokojnem očetu živil rodniško pokojnino, mesečno 1250 Din, ki mu jo je priznala banka uprava za študij in življenjsko vzdrževanje. Denar je dobil sam na roke. Velika vsota pa je mladeniča, ki je bil sprva zelo marljiv in nadarjen dijak, tako premamila, da je pustil gozdarski študij in začel na debelo razsipati denar. Lahkomiselno je zapravljaj, udal se je igranju na slepo srečo ter je pri znanih aparatih »J. S.« izmetal po etotake. Radodaren je bil tudi napram veselim ženščinam. Na praznik Sv. Treh kraljev letos, ko je prejel denar, jo je Angelik popihal iz Maribora v Ljubljano, kjer je kmalu našel družbo počestnih stikalec in lovcev žrtv. Profesorski zbor ga je nato izključil, ker je bil že enkrat poprej pogojno obsojen zaradi nekega delikta iz koristoljubja. V Ljubljani se je Angelik seznanil najprej s stanovaleci Delavске doma, kjer je tudi on ložiral. Navsezadnje je prijateljske slike s 25-letnim tapetnikom Antonom Pernetom, 25-letnim brezposelnim slugom Stankom Prelesnikom. Ta troperska detelja je popivala in zapravljala pokojnino toliko časa, da so vsi postali suhi. In kaj sedaj?

Ko je Angeliku pošel denar, je bil trenutno v hudi zadregi, pa je kmalu prišel na izvirno idejo. Seboj iz Maribora je prinesel pokojniški dekret in pa železniško legitimacijo, ki jo je bil izmaknil svojemu tovarišu Levstoku. Z dekretom in legitimacijo se je pojavil pri raznih tvežkah, ki prodajajo radio-aparate in kolese. Ponekod je imel Angelik smolo, drugod srečo. Radio-aparate in kolo je dobil na mesečne obroke, ker so mu prodajalci verjeli, da bo plačala zmožen. Vse pa je potem družba »pretopila« v denar, ki ga je nato zapila.

Štepaški posli pa niso šli tako gladko od rok. Kot rečešil se jim je pojavil prosilci vlomilec Gabriel Oven, samski godbenik, po rodu Ljubljanečan. Ta je bilo pravcati strah Gorenjske, koder je bil izvršil že nešteto velikih vlovov. Zasnovali so načrt za vlom v pisarno odvornika dr. Vrtačnika v Beethovnovi ulici. Res. Ponoči 31. januarja sta se Verbič in Oven srečno spizala v odvornikovo pisarno in pobrala vse, kar je imelo za nju kako vrednost, tako denar in druge potrebščine. »Zaplenilac« pa sta tudi cel kup, 21 hranilnih knjižic raznih denarnih zavodov v skupni vlogi 130.468 Din.

Fantovski tabor v Petrovčah

V nedeljo, dne 20. junija je bil v Petrovčah fantovski tabor, ki bi moral biti v nedeljo, dne 13. junija, a je bil odložen zaradi splošnega žalovanja po slovenskem akademiku Rudolfu Dolinarju. Kljub temu, da je tik pred nami tabor slovenskih fantov in mož v Celju, je prireditelj krasno uspel.

Ze pred osmo uro zjutraj je bil kolodvor poln ljudi in po prihodu celjskega vlaka je nad 400 fantov v sprevedu korakalo proti cerkvi. Pred službo božjo je g. prof. Kovarčič orisal v svoji pridigi značaja današnjega katoliškega fanta. Po službi božji se je vršil pred cerkvijo tabor fantov in mož. Prostor je bil nabit poln mladine, ki je navdušeno pritrjevala izjavljanjem govornika. Najprej so udeležence pozdravili zastopniki okolišč, nato je govoril predsednik fantovske podzveze v Celju g. prof. Bitene Mirko o delu slovenskih katoliških mladinskih organizacij v preteklosti. Z izbrano besedo nam je pokazal kako tržno, žilavo in pošteno je bilo delo teh organizacij, ki so v veliki meri sodelovale pri ustvarjanju naše nove države in dvignile naš narod med najkulturnejše narode Evrope. Za njim je govoril g. prof. dr. Hanžič Rudolf o delu naše fantovske organizacije v bodočnosti, ki mora biti religiozno, socialno in nacionalno.

Po tem taboru so telovadci imeli svojo generalno vajo za popoldanski nastop. Popoldne ob 3 je bil po razpustu naših mladinskih organizacij prvi nastop naših fantov na Stajerskem. Uspeh tega nastopa je bil naravnost presenetljiv, če pomislimo, da so imeli fantje na razpolago samo štiri mesece časa in, so morali vse ustvariti iznova. Nastopila sta 102 mladen in nad 170 članov s prostimi vajami, ki sta jih izvajali strumno in enotno. Posebno so nas presenetili orodni telovadci, katerih je bilo 24 na različnih orodjih. S svojimi težkimi izvajanjem so dokazali, da ne zastajajo že danes za onimi, katerim je bilo možno se vezžati skozi cela leta. Končal se je nastop, ki je trajal poldrugo uro, z državno himno in himno slovenskih fantov, kateri so peli vsi telovadci, zbrani na telovadišču.

Ta nastop nam je veliko povedal in dal fantom novega poguma za nadaljnje delo, pa tudi pobudo za celjski tabor. Vršil se je v popolnem redu, brez najmanjšega incidenta, četudi so mnogi nasprotniki grozili, izvajali naše fante in ponovno potrgali lepake, katere so naši fantje vedno znova lepili po svojih kraljih. Fantje so s svojim držanjem dokazali, da zdaleka po svoji srčni kulturi presegajo one, ki hočejo biti nosilci kulturnosti.

Zveza ribarskih društev je zborovala

Maribor, 21. junija.

V lovski sobi hotela »Orele« se je vršil občni zbor Zveze ribarskih društev v Sloveniji, katerega so se udeležili delegati vseh včlanjenih društev. Ljubljansko društvo je zastopal Petrič, mariborsko dr. Pludernik, celjsko Zorko, najmlajšega člana — Ribarsko društvo v Brežicah pa Kušljan. Občni zbor je vodil predsednik g. sv. Sulaj iz Ljubljane, ki je podal obširno poročilo o dosedanjem delu zveze in o nalogah v bližnji bodočnosti. Poudarjal je predvsem zahtevo po čimprejšnji izdaji ribarskega zakona, obširno se je bavil z revidirno razdelitvijo, ki se nepotrebno zavlačuje. Pritoževal se je, da poljedelsko ministrstvo slovenske zveze sploh ne podpira, dočim druge ostale ribarske organizacije v državi bogate podpre. Naša zveza lahko izdaja svoje reprezentativno glasilo »Ribiško-lovski vestnik« edino s pomočjo banke uprave. Poudarjal je pomen naših ribiških vod za tujski promet in zato bi bilo potrebno nuditi ribarskim organizacijam več pomoči, da lahko dvignejo stanje vod na zadovoljivo višino. Opozarjal je nadalje na slabo pravno zaščito; zakon o tatvinih rib bo treba poostriiti. Ob zaključku je omenjal, da bo treba naša ribarska društva izpremeniti v zadrage, ker bodo potem lažje prišla do primernih podpor, kakor sedaj. Tajnik Malenšek je povedal, da šteje zveza 562 članov. Od teh jih ima ljubljansko društvo 321, mariborsko 192, celjsko 113 in Brežice 14. Blagajniško poročilo je podala blagajničarka gospa Pehani: dohodkov je imela zveza 29.241,70 Din, saldo blagajne je 18.155 Din. Revizor ravatelj Kopac je predlagal razrešnico, nato pa se je sklenilo, da se vrši prihodnji občni zbor v Ljubljani. Prispevek društev Zvezi ostane na dosedanji višini. — Uredniku Ribiško-lovskega vestnika, ravnatelju g. Lokarju, se izplača za njegovo dosedanje vzorno uredniško delo nagrada 2500 Din. Obširna razprava se je vršila potem o določbah zakona o krivolovstvu ter je Zveza sklenila protest proti temu, da bi krivolovstvo sodila upravna oblastva in ne več sodišča. — Zanimiva so bila potem izvajanja referenta za ribarstvo pri banki upravi, inž. Jošta, ki je izjavil, da bo kr. banska uprava tudi v bodoče posvečala ribištvu vso pozornost. Občni zbor se je zaključil ob pol 11 brez volitev, ki bodo šele prihodnje leto, ko poteče funkcijska doba sedanje uprave.

Stanje brezposelnosti

Belgrad, 23. jun. Po poročilu osrednje uprave za posredovanje dela v Belgradu je iskalo dela v mesecu maju pri javnih borzah dela 28.858 delavcev in 6192 delavk, skupaj 35.050 oseb. Z brezposelnimi iz prejšnjega meseca znaša to število 59.815 oseb. Na koncu meseca je bilo brez dela 13.143 delavcev in 3793 delavk. Razpoložljivih a nezasedenih mest iz prejšnjega meseca je ostalo 159 za delavce in 140 za delavke. Tekom tega meseca so ponudili dela 4040 delavcem in 2366 delavkam.

Podpora je prejelo 11.278 brezposelnih v znesku 1.512.713,50 Din. Dne 1. junija 1937 je bilo pri javnih borzah dela prijavljenih brezposelnih delavcev 13.787 in delavk 4115, skupaj 17.902 brezposelnih.

Vesti iz Belgrada

Belgrad, 23. junija. m. V kratkem se bodo v Belgradu začela trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Egiptom.

Bukarešta, 23. junija. m. Rumunska kraljica Marija, ki se tačas mudi v dvorcu na Sinaji, je včeraj sprejela jugoslovanskega poslanika na rumunskem dvoru g. Kasićevca in njegovo ženo. G. Kasićevca odhaja sedaj na svoje novo službeno mesto, za poslanika v London. Poslanika Kasićevca je nato sprejel v posebnih avdijenci tudi rumunski kralj Karol ter ga pridržal na kosilu.

Dva vloma v Nadgorici

Ježica, 23. junija.

Prijazna vas Nadgorica v sosedni črnuški fari je zadnji čas pogostoma prizorišče manjših in večjih pustolovščin in dogodkov. Zadnjič smo imeli priliko pisati o obisku dveh »detektivov«, ki ju je potem izsledilo domače dekle, zdaj sta se v vasi zopet pripetila kar dva vloma zaporedoma.

Vas Nadgorica leži osamljena pod podgoriskim

Policija uspešno lovi vlomilce

Ljubljana, 23. junija.

V noči na torek je stal na tovrnem kolodvoru vagon sladkorja, namenjen za železniško nabavljeno zadrugo v Ljubljani. Ponoči so v vagon vlomili trije vlomilci ter odnesli dva zaboja sladkorja po 50 kg ter eno vrečo s 100 kg sladkorja. To vrečo pa je moral vlomilec odvračati, ker ga je opazil neki železničar, ko je stopal s sumljivim tovorom čez tire. Vlomilec je zbežal, policija pa je takoj ugotovila pravo sled za njim in za tovariši. Na Friskovcu so kmalu našli pod nekim stopniščem skrita dva zaboja ukradenega sladkorja, že popoldne pa so v bližnjih Novih Jaršah policijski organi aretirali 30-letnega Bahala Franca, policiji dobro znanega brezposelnega delavca, ki je pristojen v Češkoslovaško, pa ga ni bilo doslej mogoče spraviti čez mejo, ker se ponovno vrača nazaj. Obenem z Bahalom je policija aretirala tudi 31-letnega Feriča Silvestra, stanujočega v Vodnatu, tudi starega znanca na policiji, ter končno še tretjega vlomilca 29-letnega Setnikarja Antona, tudi iz Ljubljane. Pri zaslišanju so sicer vlomilci skušali tajiti dejanje, končno pa so vsi priznali.

Isto noč je bil poskušan vlom tudi v hišo trgovca Strikbergerja v Suvoborski ulici za Bežigradom. Gospodar je okrog petih zjutraj opazil, kako leze skozi okno njegove pralnice neznan moški, ki je nato odšel proti Ljubljani. Strikberger je neznanca s kolesom neopaženo sledil, obenem pa je obvestil tudi policijo. Kmalu je kolesarska policijska patrila našla neznanca, ki se je pri Stadionu zopet obrnil nazaj ter hotel zbežati proti Ježici. Prijeli so ga ter ugotovili, da gre za brezposelnega ključavničarja Filipa Kokalja iz Ižana. Na policiji je vlom v pralnico gladko utajil, policija pa ga je seveda izročila sodišču.

Potreba regulacije Bistrice in Loznice

Slov. Bistrica, 19. jun.

Ob vsakokratnih nalih nastopajo večje povodnji ob Bistrici in Loznici, ki poplaviata veliko površino zemlje. Dočim bistriški potok prestopi ob hujšem naliyu kmalu pod Zgornjo Bistrico ter je večkrat strah in trepet mesta (neurje l. 1934), začne Loznica poplavljati v kotanjar pri Svetem Venčesu. Koliko lesa je že odnesla, koliko blaga pokvarila slovenjebistriški trgovcem in koliko je že naredila Bistrica škodo kmetom, se niti ne da povedati. — Največ pa trpe spodnji predeli, kjer voda nanosi na travnike zemlje, kamenja, listja, protja in druge nesnage ter kvari krmo. Ob slabih vremenskih prilikah nastane pod spodnjo postajo pravcato jezero, ki se včasih razteza malone do Pečk pri Makolah.

Potreba je, da se tudi tukaj začne z regulacijskim delom. Ze s tem bo vodovju vsaj deloma zaprt pot in struge vsaj v gornjem toku. Najnunejša so pač mesta med Zgornjo Bistrico in mestom, da se zavaruje v bodoče škoda, ki gre ob vsaki taki povodnji, kot je bila julija l. 1934 v deset in desettisoč. K stvari v podrobnosti pa se bomo še povrnili.

Sprejem sokolskih tekmovalcev v Ljubljani

Ljubljana, 23. junija.

Včeraj je prispela v Ljubljano vrsta ljubljanske sokola, ki je zmagala na tekmah v Belgradu. Na postaji so jo sprejeli sokoli v kroljih in civilu ter jih v prevodu spremili do Narodnega doma. »Jutro« poroča, da je po Miklošičevi cesti korakalo v sprevedu najmanj 4000 ljudi. Ljudje so pa videli, da je bilo v sprevedu: 25 godev, 10 praporačkov s praporji, 80 sokolov v kroljih, 20 naraščajnikov v kroljih ter 1224 drugih ljudi.

V času spreveda ni padel noben vzklik proti vladi, niti kak protidržaven vzklik. Prav tako ni bila raztrgana nobena državna zastava.

Idila iz Mestnega loga pred sodniki

Ljubljana, 23. junija.

Tam v idiličnem Mestnem logu so metali dinarje v zrak, to se pravi, da so igrali igro »križi in mož« ali »gori«, kakor pravijo ponekod na Notranjem. Bila je pisana družba, med njo je začel tudi mesarski pomočnik Lojze, doma iz lepih dolenskih krajev, sin premožnih staršev, ki se je doma spril in odromal v svet. Seznanil se je z 22-letnim Jožetom Kučko, kriminalnim tipom, ki je izvežban kot pokliten vlomilec.

Kučko je imel zavetišče pri nekem 72-letnem starčku v Mestnem logu. Beseda je dala besedo.

Zasnovala sta Lojze in Jože načrte, kako bosta po mestu kradla in v starčkov bomo kočo znašala ko strake svoj plen. Spravila sta se v prvi vrsti na razno obleko, perilo, obutev, razne jestvine, krompir in druge stvari. Sokolu v Sokolski ulici sta 21. marca po noči na vlomilski način odnesla najrazličnejše stvari, flobertovko, 56 sokolskih razglednic, tako da je Sokol trpel okoli 1200 Din škode.

Državni tožilec dr. Julij Fellacher je Lojzeta Erjavca in Jožeta Kučka obtožil zločina večkratne vlomne tatvine. Obtožnica navaja, da sta oba od konca februarja do aprila izvršila 7 vlovov pri raznih strankah, ki sta jih oskodovala za približno 9.600 Din. Pred malim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. g. Ivan Brelih, sta oba obtožena vse tatvine priznala, zanikala sta edino le tatvino dinamita. Razprava je pokazala, kako idilično življenje je družba Kučko & Erjavce vodila tam v Mestnem logu pri starem kočarju. Nakradene stvari je starček vozil v mestno zastavljalnico, ali pa jih je pomagal razprodajati pri raznih ljudeh. Za denar so si potem kupovali razne dobrine, tako so si nabavili veliko zbirko raznih finih likerjev in zalogo jestvin. Vse pa so imeli zakopano v bližini koč. Policija je sredi aprila odkrila ta brlog in izkopala velik zaklad.

Sodba se je kratko glasila: Jože Kučko, ker je bil že večkrat kaznovan, na 2 leti robitve. Lojze Erjavca pa na 1 leto in 6 mesecev strogega zapor.

Konferenca glede osnutka zakona o prekrških

Belgrad, 23. junija. m. Sinoči je bila v kabinetu notranjega ministra konferenca, na katero so prišli notranji minister dr. Korosec, predsednik vlade dr. Stojadinović, pravosodni minister dr. Nikola Subotić, generalni inspektor notranjega ministrstva Aca Kuzmanović in predsednik skupščinskega odbora, ki proučuje zakonski osnutek o prekrških, Zivko Sušić. Na konferenci so govorili o onih paragrafinah zakonskega osnutka o prekrških, ki jih je odbor rezerviral.

Belgrad, 23. junija. m. V prostorih Glavne zadružne zveze bo julij seja širšega upravnega odbora Glavne zadružne zveze.

Kulturni koledar

Jožef Blaznik

Dne 23. junija 1872 je umrl v Ljubljani tiskar in založnik Jožef Blaznik. Rodil se je 7. februarja 1800 v Idriji. Obrti se je naučil pri Scarbini v Ljubljani, nakar se je izpopolnjeval v tujini. Leta 1828 je stopil v Retzerjevo tiskarno, katero je od 9. septembra 1828 vodil pod lastnim imenom. Kljub trgovskemu stališču ima njegovo delo tudi narodni pomen. Tako ima zasluge pri ustanovitvi »Novice«. Pozneje je prevzel tudi založništvo. Izdal je in zalagal je tudi »Slovenjor«.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, sredo, 23. junija: Agripina. Četrtek, 24. junija: Janez Krstnik.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjini trg 5, mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohinec dr., Rimska cesta 31.

Drama: Tisoček v telovniku. Red Sreda.

Opera: Zaprto.

Kino Union: Glas srca.

Kino Sloga: Zaprto.

Kino Matica: Zaprto.

*** KINO ***
TEL. 27-30 **SLOGA**

Do nadaljnjega zaprto

TEL. 21-24 **MATICA**

Do nadaljnjega zaprto

TEL. 22-21 **UNION**

BENJAMINO GIGLI
Glas srca
Geraldina Katnikova

Predstave danes v Unionu ob 19-15 in 21-15

Ljubljansko gledališče

DRAMA. Začetek ob 20. uri.

Sreda, 23. junija: Tisoček v telovniku. Red Sreda.

Četrtek, 24. junija: Zaprto.

Petek, 25. junija: Tisoček v telovniku. Red Četrtek.

Sobota, 26. junija: Tisoček v telovniku. Red A.

OPERA. Začetek ob 20. uri.

Sreda, 23. junija: Zaprto.

Četrtek, 24. junija: Car Kalojan. Red Četrtek in red C.

Petek, 25. junija: Zaprto.

Sobota, 26. junija: Prodana nevesta. Izven.

Abonente reda Četrtek in reda C opozarjamo, da imajo v četrtek, 24. t. m. uprizaritev Vladigerove opere »Car Kalojan«, ki je dosegla na našem odru pravi uspeh. Opera se ponša s svojstveno noto, ki ji daje libreto iz bolgarske zgodovine in najrazličnejši bolgarski folklorni motivi, ki so zapopadeni v glasbi in plesih. Dirigent: dr. Švara.

Predstava »Prodane neveste« v isti zasedbi kakor na gostovanju v Trstu in na Reki, se bo vršila v soboto kot predstava izven abonmana, tako da bodo imeli priliko vsi, ki se zanimajo za to odlično uprizoritev, videti in slišati naš marljivi operni ansambl, ki je tako uspešno in z največjim moralnim zadoščenjem absolviral gostovanje. Dirigent: ravnatelj Polič. V glavnih vlogah: Gjurgjenac, Gostič, Križaj.

Rdeči križ v Ljubljani naznanja svojemu članstvu tužno vest, da je umrl njegov odlični odbornik in poštvalni delavec gospod profesor Franc Kobal. Vljudno prosimo vse članstvo in prijatelje Rdečega križa, da se pogreba v obilnem številu udeležijo.

Misijonska razstava v Grobljah bo odprta že do praznika sv. Petra in Pavla 20. junija. Razstava je zanimiva za vsakogar. Do zdaj si jo je ogledalo več kot 10.000 ljudi. Šolskih otrok je bilo pod vodstvom svojih učiteljev okrog 6000. Ta teden je razstava namenjena posebno odraslim. Misijonski film bo predvajal v sredo ob 3 popoldne in v petek ob pol 9, v petek ob pol 11 dopoldne in ob 7 zvečer. V soboto, dne 26. junija bo zadnja ponovitev igre na prostem »Naša apostola«, ki je doživela preteklo nedeljo velik uspeh. Tudi tistim, ki so jo videli že v nedeljo, bo nudila užitek, ker je igra v čarobni svetlobi reflektorjev mnogo lepša kot podnevi. Igra se vrši ob pol 9 zvečer, pred igro je od pol 8 do pol 9 koncert domačih godbe. Vstopnica za igro je za sto-jišče 3 Din, za sedež 5 Din.

Zrelostni izpit na I. drž. realni gimnaziji v Ljubljani so letos naredili v a) gimnazijskem oddelku: Bešter Ivan, Blejč Marjan, Cerer Anton, Čopič Miloš, Grgurič Franc, Habbe Alfonz (oprosčen usnega izpita), Jelasič Boris, Jurko Oton (oprosčen usnega izpita), Kersnik Franc (oprosčen usnega izpita), Kersnik Gregor, Kobal Boris, Kranner Martin (oprosčen usnega izpita), Mauer Anton, Ostere Ludovik, Perme Jože, Polajnar Henrik, Rakovec Rajko, Ramor Igor (oprosčen usnega izpita), Razpotnik Jože (oprosčen usnega izpita), Raztresen Ivan, Rupar Marjan (oprosčen usnega izpita), Ruprecht Uroš, Uran- kar Feliks, Vratuša Anton (oprosčen usnega izpita), Wedam Adolf, Zorman Franc, Ziza Peter, Lesanc Herman (privatist). b) V realnem oddelku: Beve Edmund, Bischof Bruno (oprosčen usnega izpita), Brelih Vlasta, Čebulič Albert (oprosčen usnega izpita), Česnik Vladimir, Držaj Bojan, Filipič Bojmir, Hafner Pavel, Jenko Zdravko, Knez Božena, Kos Jožef, Kramaršič Marko, Lapornik Edvard (oprosčen usnega izpita), Leskovšek Drago (oprosčen usnega izpita), Švajgar Rasto.

Dijake III. državne realne gimnazije vabim, da se udeležijo pogreba profesorja Franca Kobala. Žbirališče ob 14.45 na Tyrševi cesti nasproti hiše št. 17. — Ravnatelj.

Zadnja letošnja produkcija ljubljanskega državnega gledališča bo novci ob četrtem na sedem in veliki filharmonični dvorani. Ravateljstvo najvljudneje vabi starejšo mladino in sploh vse, ki se zanimajo za glasbeni pouk, da posetijo zadnjo letošnja produkcijo v veliki filharmonični dvorani točno ob četrtem na sedem.

Protikomunistična razstava

Ljubljana, 22. junija.

Danes je bila v Akademskem domu v Ljubljani zadnja dan odprta protikomunistična razstava. Ni toliko važno, koliko obiskovalcev je bilo na razstavi, marveč s kakšnimi občutki so ljudje odhajali iz dvorane, kjer je bilo skozi 5 dni razgrnjenih cela vrsta slik iz boljševiškega raja v Rusiji.

Človek v resnici ne ve, kaj naj bi bolj pritegnilo njegovo pozornost med množino gradiva, ki bolj nazorno kakor vse lepe besede tisočih letakov prikazuje obraz boljševiške Rusije, metode njenih gospodarjev, satanske zamisli proletarskih voditeljev. Posebno skupino na razstavi tvorijo slike ruskih cerkva, kamor je boljševiški teror najprej zagnal svoje nahujskane množice. Znamenita moskovska katedrala Spasitelja, ki so jo boljševiki podrli, najglasneje izpričuje protiverško miselnost komunizma, ki je v prvih letih po Rusiji sicer z letaki širil vesti, da komunizem nima namena niti cerkva zapirati, niti jih podirati, duhovnikom se sploh nič ne bo zgodilo, komunisti zahtevajo zgolj ločitev Cerkev od države... Te protiverške izjave in obljube so bile namenjene vernim ruskim ljudem, da bi v prvem navalu boljševizma ne ovirali preveč satansko zasnovanega protiverškega dela. Na prostoru, kjer je prej stala katedrala Spasitelja v Moskvi, so hoteli boljševiki zgraditi tako imenovani »Stolp Sovjetov«, ki naj bi moglo in visoko v zrak dvigal boljševiško pest. Toda ta stolp do današnjih dni še ni postavljen.

Druge slike cerkva iz Rusije nam kažejo, kako so boljševiki mnoge cerkve spremenili v muzeje, v zasebna in družabna stanovanja, po nekaterih cerkvah so zdaj namestili veliki žitni silosi, drugod so iz cerkve zgradili električno centralo. Pri tem splošnem razdeljanju boljševiki niso priznali niti pokopališčem. Tudi teh vrst slik je na razstavi dovolj. Vidimo posamezne grobove, ki so jih lastniki ogradjili z bodečo žico, hoteli jih s tem obvarovati pred skrunitelji in podivjanci. Preprosta znamenja na križpotih, kjer se je ruski kmetič ustavljal ter ob njih pomolil skromno molitev, ko je hodil na polje, ali vozil s polja pridelke, ta znamenja so boljševiki spremenili v drogeve, na katerih so napeli telefonsko ali brezžavno žico...

Zopet drugod so boljševiki iz pokopališč napravili pašnike za živino, iz cerkva pa skladišča in konjske hleve. Znameniti samostan v Moskvi, ki je slovel daleč okrog, je bil pod boljševiki spremenjen v tovarno trikotaže.

Posebno strahotne so slike, ki nam prikazujejo divjanje in mesarjenje slovite boljševiške Čeke. Cele skupine talcev, ki so jih najprej živinsko mučili, potem izstradali, slednjič pa do nagega sledečnega ustrelili, vidimo na teh slikah, ki so jih posneli boljševiki sami, da bi tako svoja junstva prikazovali vesoljnemu svetu kot odrešenje proletarijata. Zloglasni Čajanko, krvnik Čeke iz Harkova, Konkel Jurovski, morilec carske družine, številni drugi morilci in tolovaji, ki bi povsod drugod po svetu bili nemogoči, so v Rusiji pri vlastodržcih posebno priljubljeni ljudje. Ti če-

kisti so pomorili na tisoče nedolžnih ljudi; grozni so pogledi na razmesarjena človeška trupla, na kupe mrličev, ki so zloženi na zemlji kakor posekani hodi v gozdu, od psov ogrizane žrtve, ki so jih boljševiki zaprli v ječe in jih tam žive prepuščali psom.

Najbolj zgovorno pa nam vso resnico o delavskem rajju v Rusiji izpričuje tisti del razstave, ki je posvečen sirotam, lačnim in ubogim, strganim in do kosti izmuzanim žrtvam grozne lakote, ki je pod boljševiki divjala v Rusiji, v tej deželi žita in kruha, pred desetletjem. Tako zapuščenih otrok, ki se v skupinah pomikajo od mesta do mesta, strgani in lačni, ne najdemo nikjer na svetu, razen v boljševiški Rusiji. V nasprotju s to revščino pa nam slike prikazujejo bogale gostije boljševiških veljakov, ki se jim seveda v delavskem rajju sijajno godi...

Zelo zgovorne so dalje slike, ki nam kažejo dolge procesije ljudi, ki pred prodajalnami čakajo na kruh, na moko, na petrolej, toplo hrano, sol, kurivo... To smo mi doživljali samo za vojnih dni, v Rusiji pa ta pojav ni tako redek. Za kosček kruha prodajajo ljudje v Rusiji zadnje posteljno, stare čevlje in sploh vse, kar je še kaj vredno in se da spraviti v denar.

Slike z ulice, moskovskega tramvaja, ki se ljudje obesa na nanj, ko ni zanje v tem prostoru, zanikarna cesta in pota, ki ljudje po njih gazio po globokem blatu, to so podobe iz delavskega raja. Pregnani kmetje, ki jim je kolhoz vzel zemljo in kruh, beračijo po cestah v družbi z duhovnikom, ki je bil prav tako pregnan iz cerkve in župnišča na cesto. In kakšen je ta kruh, ki ga morajo uživati ljudje sredi evropske žitnice Rusije? Slika, ki jo gledamo na razstavi, nam zgledno govori, da takega kruha pri nas nihče ne bi jedel.

Kot nekaj simbol sodobne Rusije, nekoliko zastarel sicer, pa vendar dovolj jasen in udaren, je slika Stalina, Radeka in Trockega, ki s smehljajočimi obrazi gledajo na kupe mrličev, ki razmetani leže vse križem po cestah, trgih, poljih in gozdovih široke Rusije, zadaj za temi žrtvami pa je podoba mogočnega Moskve in obširnega poslopja parlamenta, ki ga pa danes v Rusiji itak ni več. Upodobljena trojka danes že zdavnaj ni več resnična, saj je Trocki že dolgo let izgnan in se potika kakor večni popotnik iz države v državo, Radek sam pa je bil konaj pred meseci obojen, — tako da ostane edino še Stalin, ki je pobil, poklal in postrelil okrog sebe že skoraj vse tovarise iz prvih let revolucije.

Taka je ta razstava, tako zgovorna in tako prepričljiva, da je samo škoda, da ne ostane v Ljubljani še kak dan. Mogla bi biti deležna večjega obiska, priredil bi jo bi seveda tudi mogli še bolj nazorno podati vso to obširno, pestro in strahotno in trpljenjarsko ljudstva polno bogato snov. Kako učinkovita je ta razstava in kako težko jo prenašajo tovariši ruskih krvnikov, nam dovolj točno izpričuje dejstvo, da so lani v oktobru komunisti v Valjevu vdrli na razstavo ter večino slik pomazali ali zaznamovali z boljševiškim znamenjem srpa in kladiva. Tako boli, tako glasno govori samo resnica!

Raztrgana drž. zastava v Laškem

OBJAVA BANSKE UPRAVE

Zaradi svečanosti razsvetljavanja slovenskega prosvetnega društva v Laškem, ki se je vršila v nedeljo, dne 20. junija t. l., so prebivalci trga Laško že v soboto, dne 19. junija t. l., zvečer na svojih hišah razobesili državne zastave. Državno zastavo je na svoji hiši razobesil tudi Ivan Deželak, predsednik okrajne organizacije JRZ v Laškem. V nedeljo, dne 20. junija t. l. rano zjutraj je zandarmerijska patrula na bregu Savinje blizu gostilne Majcen v Laškem našla krpe razrezane državne zastave. Ugotovilo se je, da je bila v noči od 19. na 20. junija t. l. nekako ob 0.30 min. Deželakova državna zastava sneta s hiše in v bližini Majcenove gostilne razrezana z nožem.

Kot osumljenec so bili takoj aretirani:

1. Kačič Stanko, ključavničarski pomočnik v Laškem;
2. Hlebec Draško, mesarski pomočnik v Laškem.
3. Vabič Andrej, lovski čuvaj v Laškem.

Osumljenec so dejanje priznal.

Vsi trije storilci so pristali JNS.

Po končani preiskavi bodo storilci izročeni sodišču.

Iz pisarne kralj. banske uprave v Ljubljani, dne 21. junija 1937.

Kako se bo odrezala Ljubljana v boju z Zagrebom in Belgradom?

Vsaka mestna reprezentanca bo postavila po 40 atletov, v vsaki disciplini bodo nastopili za reprezentanco po trije atleti, na 100 m in 400 m pa celo po štirje. Propozicije je izdelala JLAZ v Zagrebu. Klasifikacija bo takole: prvo mesto 6, drugo 5, tretje 4, četrto 3, peto 2, šesto 1 točko. Le šesta mesta možna bodo ocenjevana takole: prva šesta 12, druga 8, tretja 4 točke. Kaj pravite, ali se bo Ljubljana mogla uspešno upreti dvema tako močnim nasprotnikom?

Brez dvoma bo. Bo, dasi so trije njeni in državni rekorderji: Kovarčič, Stepišnik in Martini pri vojakih. Naša moč je v tehik na srednje in dolge proge, pa tudi v drugih disciplinah bodo naši atleti odlično lahko posegali v boju. Stafeti, balkanska in 4x400 m sta skoraj brez dvoma naši. Na 400 m imamo Pieterska, Gaberška, Skuska, na 800 m: Gorška, Čurdo, Zorgo Aleksa, Gaberška, Pogačnika; na 1500 m: Krevsa, Kotnika, Pogačnika, Gorška; na 5000 m: Bručana, Krevsa in Srakarja. Na 10.000 m: Bručana in Krpana. Za maratonski tek: Kvasa (ki je lansko leto vodil v Varaždinu na 38 km s kilometrom naskoka — 4 do 5 minut) — pa ga je do krvi ožulila šprinterica! — in Tavčarja. Na 400 m za preke: inž. Pieterska, Skuska, Zorgo Aleksa. Za mete: za disk: inž. Stepišnika, Dobovška, Szilagya, Kajtēja; za kroglo: inž. Stepišnik in Osetič.

Poznavalci, ki so se pobliže zanimali in ki bodo podrobneje proučili naše šanse, vedo, da se bo Ljubljana odrezala tako dobro kot publika na splošno ne pričakuje.

Dne 2, 3. in 4. julija vsi sportniki na igrišče SK Primorja!

Sprejem v kmetijske srednje šole

Redni učence kmetijske srednje šole mora biti tisti, ki izpolnjuje te-le pogoje: da je izpolnil 15 let in ni prekoračil 19 let starosti. Izjemno se lahko sprejmejo tudi učenci med 14. in 15. letom starosti, če z zdravniškim spričevalom dokažejo, da so telesno zadostno razviti. Učenci, ki so starejši od 19 let, se v nobenem primeru ne morejo sprejeti. Dalje se zahteva, da so učenci z uspehom dovršili štiri razrede gimnazije ali realke (prednost imajo učenci z nižjim tečajnim izpitom), meščanske šole s končnim izpitom ali pa nižjo kmetijsko šolo z najmanj dveletnim tečajem. Učenci nižjih kmetijskih šol imajo pred sprejemom napraviti sprejemni izpit iz srbohrvaščine, matematike z geometrijo, fizike in zemljepisja po programu, ki ga ravateljstva šol pošljejo vsakomur na željo brezplačno, če priloži en dinar v poštinih znamkah. Dalje mora biti učenec lepega vedenja, kar potrjujejo šolska spričevala, če pa ne prihaja neposredno iz šole, mora to dokazati z uravnoteženim spričevalom občinske oblasti. Dalje ima biti učenec državljan kraljevine Jugoslavije (o tujih podanikih odloča kmetijsko ministrstvo), dobrega zdravia, zaradi česar se da pregledati pred končnim vpisom šolskemu zdravniku; njegovi starši ali skrbniki morajo izjaviti, da se strinjajo z njegovim vstopom v šolo in se obvežejo, da bodo nosili vse stroške njegovega šolanja. To izjavo mora overiti pristojna oblast.

Prošnje za sprejem je treba poslati do dne 10. septembra ravateljstvu šole s kolkom za pet dinarjev in z vsemi potrebnimi listinami (krstni list, šolska spričevala, po potrebi uravnoteženo spričevalo, potrdilo o državljanstvu, zdravniško spričevalo in izjava staršev).

Pri šolah v Valjevu in Vukovaru je internat, obvezen za vse učence. Zdj se plača 300 dinarjev na mesec vnaprej. Odlični in prav dobri, siromašni učenci lahko dobe po končanem prvem trimesečju stipendije po presoji učiteljskega sveta za ostanek šolanja, če se ne poslabšajo pri učenju ali vedenju.

Redna predavanja se začne 1. oktobra 1937.

Športne vesti

Praga-Belgrad-Bukarešta. V dneh od 27. do 29. junija se bo vršil v Pragi lahkoatletski troboj treh glavnih mest držav Male zveze in sicer Prage, Belgrada in Bukarešte. Letošnji troboj se vrši v Pragi. Belgrajčani bodo nastopili ojačani s Celjanom Gorškom in Krevsom, poleg teh dveh atletov bodo pa za Belgrad startali tudi najboljši atleti iz Pančeva, Novega Sada in Subotice.

Italijani o »Gradjanškem«. Rim, 22. junija. Italijanski glavni listi opozarjajo na velik uspeh italijanskega nogometnega moštva Genove, ki je v tekmi za srednjeevropski pokal premagalo v Zagrebu Gradjanškem pred 15.000 gledalci. Italijanska igra je bila v prvi polovici v znatni premoči. Posebno navdušeno se je obnašalo zagrebško občinstvo. Listi omenjajo simpatično, da je iz Belgrada prislopo posebno letalo »Vreme« in prineslo lavorjev venec za zmagovalca.

Turnir v Wimbledonu. London, 22. junija. Rezultati iz Wimbledonu: Henkel-Numan 6:1, 6:0, 6:3; Crawford-Menzel 6:4, 7:9, 4:0, 6:3, 6:4; Punc-čee-Manev 6:3, 6:3, 6:2.

London, 22. junija. Na današnjih teniških tekmah v Wimbledonu sta jugoslovanska igralca Palada in Puncčee premagala v dublu Averya in Lya s 6:0, 6:1, 5:7, 6:3.

Od tu in tam

Split, 23. jun. m. Na poti v kraljevski dvorec Miločer je večeraj prispel senkaj kraljevič Andrej. Na železniki postaja je ljudstvo priredilo kraljeviču prirsčne manifestacije.

Po sestanku zemljoradniških prvakov v Sarajevu, katerega se pa ni udeležil predsednik Joca Jovanović, so se pojavile govorice, da so se prvaki med seboj spili. Zato je dal Joca Jovanović izjavo, v kateri se opravičuje zaradi izostanka rekoč, da so ga v Belgradu zadržali nujni posli. Stališče zemljoradnikov do hrvaškega vprašanja pa je označil Čeda Kokanović takole: Mi ne ljubimo dr. Mačka, ker ni znanje, ki se pije, niti dekle, ki bi ga ljubili, toda mi ljubimo Jugoslavijo, a brez Hrvatov ni Jugoslavije.

Ekonomisti in komercialisti so večeraj v Zagrebu zaključili svoje zborovanje. Sklenili so tudi resolucijo, v kateri zahtevajo, da se v vseh državah in samoupravnih uradih gospodarske, finančne ali komercialne stroke naslavijo diplomirani ekonomisti ter jim obenem prizna enakopravnost s tistimi, ki so dovršili katerokoli fakulteto. Obenem prosijo, da se s posebnim zakonom dovoli poseben akademski poklic »gospodarskega svetovalca«, kakor ga imajo že druge države.

Zagreškemu gledališču je finančni minister potrdil proračun v višini 11 milijonov dinarjev. Upravnik je sicer predlagal še posebno povišanje v znesku 280.000, pa jih je finančni minister brisal. Le za gostovanja inozemskih pevcev jim je odobril 100.000 dinarjev. Zagrebško gledališče bo zaradi tega prav težko izvozilo.

Zagreban Konstantin Gorjan je bil angažiran za operetnega tenorja največjega filmskega podjetja Metro-Goldwin Mayer v Hollywoodu. Gorjan je svoje čase pel v Zagrebu. Iz Zagreba je odšel na Dunaj, nato pa v Karlove Vari. Tamkaj ga je silal solastnik filmskega podjetja in ga najel za svojo družbo. Gorjan je dobil pogodbo za sedem let, a bo moral najprej za nekaj mesecev v London, da se izvežba v angleščini.

Svinjsko meso je glavna hrana prebivalcev Vojvodine. Objavljena je namreč statistika za leta od 1930. do 1936. V tem času je bilo v mestih in vaseh Vojvodine zaklanih 287.750 svinj, dočim je bilo v istem času zaklanih le 169.139 kosov rogatega živine. Prvo mesto zavzema kajpak Novi Sad, 43.720 kosov živine so pojedli v teh letih.

Prihodnje dni bodo začeli graditi normalnotirno progo od Sarajeva do Doboja. Istočasno bodo gradili na treh mestih in ne vselej tam, koder teče sedaj ozkotirna železnica. Držali se bodo trase, kakor so jo izdelali že v pokojni Avstriji. Finančni minister je že odobril potrebni denar.

Tudi sarajevski Okrožni urad za zavarovanje delavcev ugotavlja, da se stanje zboljšuje in da nezaposlenost pada. Ta okrožni urad ima zavarovanih le 37.500 članov, med katerimi jih je 5000 več kakor lani.

Ribe in rake zastupljajo v pritokih Mure in Drave tisti, ki namakajo v potokih konopljo. Medjimurje je kar prepleteno s takimi potoki bistre vode, ki so kot nalašč najprimernejši za gojenje raznih rib in rakov. Ko pa začne namakati konopljo, se potoki spremenijo v smrdeče mlakuže. Konoplja izloča, tudi neke vrste strup, ki uničuje zarodke rakov in rib. Lovci se zato začeli obračati na oblast, naj jim rentabilnost lova zaščiti.

Celi zaboji pomaranč plavajo že nekaj dni po morju okrog otoka Visa. Pravijo, da jih je kar za nekaj vagonov. Po izvoru so španske. Zakaj bi jih bila katera izmed tovornih ladij stresla v morje, pa ne vedo.

Ponarejevalce srebrnih kovačev so prijeli v okolici Virovitice. Bili so trije mladeniči, stari komaj 22 let. Eden je ponarejal denar, druga dva sta ga pa razpečevala. Posel jim je šel dolgo po sreči. Ponaredili so kovače tako spretno, da se niso od pravih razlikovali skoro nič niti po blesku niti po zvoku.

Svinjska kuga se je pojavila v nekaterih vaseh pri Virovitici. V kratkem času je poginilo že 120 svinj. Banska uprava je hitro pomagala in dala vse zdrave prašiče v bližnjih vaseh cepiti. Obenem pa je prepovedala, da kmetje ne smejo nekaj časa gnati prašičev na sejme.

Za izvoz perutnine so nastopili spet teži časi. Glavni kupec, ki je Nemčija, je popustil kajti za cene, ki jih plača, naši izvozniki nočejo prodajati. Zaradi tega so tudi perutninarji zredili manj perutnine. Obenem pa nastaja vprašanje, kam z mladimi piščanci, ki bodo kmalu godni za izvoz. Zanimanja ni nobenega, temu primerne pa so tudi cene.

Steklina se je pojavila pri goveji živini v vasi Čepin blizu Zagreba. Obolelo je v kratkem času večje število goved, pa si kmetje niso bili na jasnem, kakšna je bolezen. Šele komisija treh zagrebških živozdravnikov je ugotovila, da gre za steklino. Stekel pes, čuvaj na paši, je ugriznil eno govedo, nakar se je bolezen lotila še ostalih. Kmetje so utrpeli veliko škodo, saj jim je zbolelo 40 goved. Iz opreznosti so morali proti steklini cepiti tudi kmete.

Šahovski turnir v Rogaski Slatini, ki se ga udeležujejo naši in štirje tuji mojstri, kaže, da bo prinesel marsikatero presenečenje. Prvo je to, da je dosedajni državni prvak Vasja Pirc ostal daleč zadaj in je skoraj nemogoče, da bi odnesel toliko točk, da bi svoj naslov obdržal. Mnogo več, da, največje upanje za zmago ima Dalmatince dr. Trifunović, ki sicer ne bo prvi na tabeli, bo pa prvi med domačimi mojstri. Turnirska pravila namreč določajo, da postane prvak države tisti Jugoslovani, ki bo med domačimi zasedel prvo mesto. Prvo turnirsko nagrado pa bo najbrže odnesel eden izmed tujcev.

Velik meteor so videli te dni Sibenčani. Najprej je letel skozi ozračje z izredno brzino, za njim pa se je vlek širok in gost trak dima. Ta dim se je videl še nekaj minut.

V staro lipo sredi Sarajeva je udarila strela. Drevo se je razklato na dveje. Ko so pa ljudje prihiteli, so našli pod drevesom ogromno množino vrabcev. Vrabci so se skrili pred nevihto v vejavej dreva, pa jih je strela vse pobila.

V Zagrebu se je večeraj obesil zasebni uradnik Acel Zigrid. V smrt je šel zaradi nesrečne ljubezni. Zaljubljen se je bil v neko mlado šiviljo. Toda dekle mu ni bilo preveč zvesto. Poleg Acela je pogosto pohajalo z nekim drugim. Šivilja je bila še tako predrzna, da se je z obema zaročila. Z Acelom sta se zmenila tudi za poroko. Zadnji čas je pa fant zvedel za vse. Potrt zaradi varanja se je obesil.

Naročajte in širite
Slovenski dom!

Rdeči baron - vodja »ženske garde«

Med številnimi GPU ujetniki, ki čakajo obsodbe v moskovski Lubjanki, je tudi neki »stvariš« Steiger. Včasih se je imenoval baron Boris pl. Steiger. Njegov oče je bil veleposestnik in dobro poznan skrajno konservativen politik; mati pa je bila poljska plemkinja. Se danes stoji v Odesi lepa bela palača njenih staršev, v kateri je Boris preživel svojo srečno mladost. Kljub imenitnim denarnim ugodnostim je znal porabiti čas za resno učenje. Bil je bistre glave, močne volje, častihlepen in dobro vedoč, kam naj se usmeri. Se zelo mlad je bil že zasebni tajnik carskega prvega ministra ter bil na poti do sijajnih položajev.

Prišla pa je revolucija, ki je poleg neštevilnih drugih plemških in meščanskih družin razkropila in uničila tudi družino Steiger. Oče in najmlajši sin sta pobegnila v inozemstvo, Borisa pa je ujela Čeka in mu dala na izbiro: ali takojšnja smrt ali služba v Čeki. Volil je službo, si podaljšal življenje v suženstvu in trpljenju, ne da bi zabrisal smrtno obsodbo, ki je bila izrečena nad njim. Tako se je zgodilo neštetim drugim članom plemiških družin, ki so imeli katerikoli visoki položaj v carski Rusiji. Samo z njihovo pomočjo se je rdečim posrečilo ustanoviti novo državo in se obdržati na oblasti, dokler si ne bi privzgojili svojih ljudi, ki bi potem svoje učitelje izpodrinili ter jih kratkoma spravili s sveta. Samo v nekaterih strokah, kakor diplomaciji, skrivni policiji i. dr. so bili rdeči sami strokovnjaki, saj so se v njih izvršno vežbali že pod carji, ko so se morali na vse pretege skrivati in porabiti vse svoje znanje za odvrite sumnje. Vendar so jim morali še v marsičem pomagati prejšnji mogotniki. N. pr. Čičerin, carski uradnik zunanjega ministrstva je postal zunanje-politični komisar Sovjetov; Sabanin, bivši ministrski ravnatelj, je sestavil diplomatske pogodbe in navodila za sovjetsko vlado; pomagala sta mu carska uradnika zunanjega ministrstva Kolčakovsky in Laškavič. Carski poslanski tajnik in konzul Florinsky je postal sovjetski vodja protokola. Nekdanji baron pl. Steiger pa naj bi z drugimi, sebi podobnimi strokovnjaki sestavil policijsko upravo.

Na videz ni imel nobene stalne službe in bil v nikaki zvezi z GPU. Bil je nekak ravnatelj gledališča, poseben nadzornik baletnih plesalk in gledaliških igral, ki pa so v resnici bile del ženske špijoneže. Steiger je skrbel za to, da so prišle v stik z različnimi inozemskimi diplomati in drugimi inozemskimi državljani. Sovjetska tajna policija je skrbel, da je bila privlačnost teh špijonek čim nepremagljivejša, jim dajala stanovanje, razkošno obleko, dragulje in vso oskrbo. V svoje mreže so morale loviti tudi najvplivnejše sovjetske oblastnike, katerim so bile dane kot prijateljice ali celo kot žene. V teh ženskah so imeli Sovjeti najizdatnejšo pomoč, da so lahko poznali najgloblje tajne svojih in inozemskih državnikov. Steiger, vodja te ženske agencije in posrednik vseh »ljubezen« stikov, je imel v svojih rokah izredno močno orodje proti vsem tistim, ki so ga nekdanj obsodili na smrt, saj je vedel njihove najskrivnejše misli in njihovo najosebnejše delovanje.

Čim dalj so tekla leta, tem bolj so izginjali iz javnosti in življenja sploh ljudje, ki so pomagali graditi sovjetsko državo z mečem nad glavo. Steigerjev vpliv pa je rasel. Postal je vrhovni ravnatelj državnih muzejev, kjer si je zopet nabral precej znanja o delovanju in upravljanju sovjetskih oblastnikov z državno imovino. Toda znal je molčati. Očitati mu niso mogli ničesar, kar bi jim dalo povod za njegovo odstranitev in usmrteitev. Zivel je popolnoma osamljen, vedno trezen, nikdar v ženski družbi. V veliki dvonadstropni hiši prav sredi Moskve je imel svojo borno sobico brez vsakega odvisnega pohištva, obleko je imel obešeno kar na zidu. V isti hiši je bila tudi četica poklicnih vlomilcev, ki so »preiskovali« blagajne raznih vplivnih inozemcev, medtem ko so se ti zabavali popolnoma brezskrbno v objemu svojih prijateljic, katere jim je Steiger preskrbel in tako točno vedel, kje so, da bi se preiskave mogle čisto nemoteno vršiti. V tej hiši so bili strokovnjaki, ki so znali nezaželjene osebe napraviti neškodljive in »nevidne«.

Končno pa je tudi Steigerja zadela usoda vseh njegovih nekdanjih tovarišev. GPU je izpolnila svojo nalogo, umakniti se mora drugi oblasti, izginiti mora, z njo vred pa tudi vse njene skrivnosti.

Sestnajst žrtev snežnega plazu

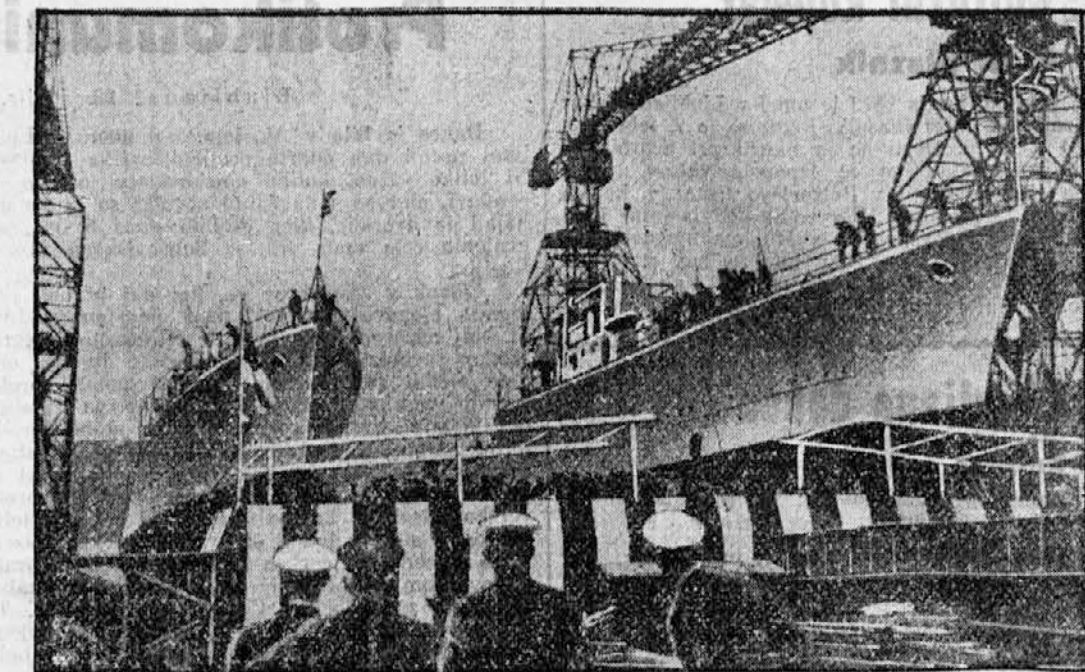
Nemiko ekspedicijo na Himalajo je zadela spet strašna usoda

Ponovna nemška ekspedicija na Himalajo, ki se je pred dobrim mesecem odpravila na to prenevarno pot, je morala spet zabeležiti neuspeh. Še več. Smrt je zopet posegla vmes. Ekspedicijo, ki se je hotela povzpeti na Nanga Parbat, je zalotil velikanski plaz in pokopal 16 ljudi pod seboj.

Prva je tako vest poslala v svet angleška poročevalska agencija Reuter. Vest je v svetu odjeknila ležko, še huje pa v Nemčiji. Reuter javlja, da je plaz zasul sedem članov ekspedicije in devet nosačev domačinov. Rešil se je edino vodja odprave vseučiliški profesor dr. Wien, z njim vred pa še en član.

Nova nesreča se je pridružila prvi, ki so jo Nemci komaj da ali pa še ne pozabili. Leta 1935 se je prav tako na hribu Nanga Parbat (8120 m) ponesrečila prva odprava. Goro je naskočila takrat skupina najboljših monakovskih alpinistov, ki so bili za tak naskok tudi temeljito pripravljeni in opremljeni. Skupino sta takrat vodila profesor Merkl in znani avstrijski alpinist Aschenbrenner. Ze več odprav je do danes naskočilo različne gore v Himalajskem pogorju, toda nobeni se ni posrečilo priti do vrha. Nobena ni mogla prekoriniti višine 8000 metrov. Kakor da bi bilo vse začarano.

Ko se je lani na Nanga Parbatu ponesrečil član odprave Welzenbach, je njegov tovariš Avstrijec Aschenbrenner zapustil svoj šotor v višini 7000 metrov in skušal svojega umrlega tovariša

Spet dva nova angleška rušilca »Afridi« in »Cossack« drčita v morje.

sonce, zrak. Kneipp se je skrbno varoval pred pretravanjem in je svojim pacientom predpisoval zelo premišljeno mero zdravlil. Pri tem je treba od Kneippa razlikovati pristaše raznih kneippovskih sež, ki so vzeli pisane predpise vse preveč suženjsko in razširjali zdravljenje v najbolj pretiranih oblikah.

Župnik Kneipp je kaj kmalu zaslovel po vsem svetu s svojim načinom zdravljenja. V Würzburgu, kjer je bil Kneipp župnik, so začeli prihajati čezdalje večje trupe takih, ki so pri njem iskali zdravlja. To se je pokazalo zlasti v dneh Kneippove bolezni. Vsi časopisi v Evropi in Ameriki so stalno poročali o stanju njegove bolezni. Zanj se je briga tudi rajni avstrijski cesar Franc Jožef I., ki je poslal k njemu svojega zdravnika, čim je zvedel, da je bolan. Ta zdravnik je moral vsak dan sproti poročati na dvor o stanju Kneippa. Toda zoper raka niso pomagala nobena sredstva, nobena zdravila. Dne 17. junija leta 1897 je umrl mož, ki je toliko ljudem pokazal najbolj naravno in enostavno pot k zdravju.

Obvestila

Najcenejši esperantski list na svetu in obenem najlepši in zelo bogato ilustriran je brez dvoma »Nia Vizagoj«, ki izhaja v Ljubljani. List je prišel izhajati meseca januarja letos in ima sedaj že naročnike v 49 državah in sodelavce v mnogih državah. »Nia Vizagoj« (Naši obrabi) so nepolitičen in neodvisen mesečnik, ki propagira lepoto naših krajev zato so list tudi gmetno podpirajo nekateri občine (Ljubljana, Maribor, Jesenice), kralj, banska uprava in razna tujsko-prometna društva (Kamnik, sv. Križ nad Jesenicami) ter mnogi privatni podjetniki. — Sesta številka je posvečena Jesenicam in okolici in je ena najlepših do sedaj izšlih števil tega lista. List je tudi vsebinsko dobro urejen, zato pa vedno pridobiva na novih naročnikih iz inozemstva. — V Jugoslaviji imamo sedaj tri esperantske liste. »Antauno«, ki izhaja v Osijeku, stane letno 18 Din in je brez alk. »La suda stelo« izhaja v Slav. Brodu in stane letno 21 Din, ravno tako brez ilustracij, zato tudi nikakor ne moreta tekmovali z »Nia Vizagoj«, ki stane letno samo 15 Din.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 23. junija: 12 Plesi narodov (ploščo) — 12.45 Vreme, poročila — 13.30 Čas, spored, obvestila — 13.15 Vsakemu nekaj (mladinski orkester) — 14 Vreme, borza — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Sokolsko predavanje — 19.50 Sali — 20 Chabrier: Espana, razpisila za orkester (ploščo) — 20.10 Naša mladina in alkohol (g. Vojko Jagodič) — 20.30 Prenos s Dunaja (glasbena tekma) — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Zvoki v oddih (Radljski orkester).

Drugi programi

Sreda, 23. junija: Belgrad: 19.50 Orkestralni koncert — 20.30 Humor — 21.30 Plesna glasba — Zagreb: 20 Dunaj — Dunaj: 20.05 Mednarodna glasbena tekma — 22.20 Zabavni koncert — Budimpešta: 19.40 Igra — 21.30 Jazz — 22.30 Pianinski koncert — 23.10 Ciganska glasba — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba — 21 Pestra glasba — Rim-Bari: 21 Igra — 22.15 Komorni koncert — Praga: 19.20 Vojška godba — 20.15 Orkestralni koncert — 21.05 Operna glasba — Varšava: 20 Nabožni koncert — 21 Chopinov koncert — Berlin: 20.10 Filmska glasba — Stuttgart: 20.10 Kreutzerjev koncert — Strasbourg: 21.30 Simfonični koncert.

Bolgarska mladina daje pred kraljevim dvorcem duška veselju, ko se je rodil prestolonaslednik Simeon Trnovski.

LJUBEZEN, KI UBIJA

»Če bi bil stopil h gospodu Masolleu,« sem dejal, »mu pokazal pisma in ga vprašal za svet, ali bi on vse te sumnje zavrnil? ... Ne, tisočkrat ne, tako zatrdno jih ne bi zavrgel, kakor gotovo bi si jaz ne drznil nositi teh pisem k njemu, če bi ne bilo ničesar v njih. Jaz bi trepetal, če bi bil neprevidno zavedel pravico na to sled.«

Z gospodo Masolleon sva toliko iskala, toliko študirala, komu je neki moglo biti važno, da je oče umrl. Če bi se bil on domislil očima, bi mi tega gotovo nikdar ne omenil. Kake dokaze pa je imel, da bi dobil pravico, da vrže to sumnjo za hip v mojo dušo?

Jaz sem mu zdaj lahko prinesel ta dokaz. Čutil sem, da je ta dokaz težak in silno pomemben.

Razmišljal sem v tišini tetine hiše, koliko je verjetnosti, da bi bil oči kriv umora. Govoril sem si: »Glavna zapreka je v tem, da lahko dokaže, da ga takrat ni bilo tam. Če ga ni bilo tam, ni mogel dejanja storiti. Lahko pa je drugače pomagal pri umoru.«

Razmišljal sem in se pri tem tako razburil, da sem večkrat vstal in se nazadnje napotil proti gozdičku.

Suho listje je zavijalo travnik v čudovite rumene barve. Včasih se je nekaj zganilo, kar je bilo tudi rumeno, samo drugače. To je bil zajec, ki so ga moji koraki splašili.

Mislil sem naprej:

»Recimo, da je gospod Termond kriv. Bil je zelo razburljiv. Včasih postane kar nasilen: to je prvo dejstvo. Ljubil je svojo mater: to je drugo dejstvo. Oče je bil nanj jezen iz ljubosumnosti: to je tretje dejstvo. Tu se pa začneja nejasnosti.«

Ali je gospod Termond opazil očetovo ljubosumnost? Ali je prišlo med njima do kakega tihega spora brez besedi, kjer človek iz višjega sveta takoj razume, da so mu vrata v to in to hišo zaprta, ker se ni dostojno vedel. To bi bilo mogoče. Ta domneva mi ni delala nobene težave. Od tu izvira Termondova želja in maščevalno hrepenenje, da bi spravil s poti oviro, za katero čuti, da je drugače ne bo mogel nikdar premagati. To je težje razumeti, a vendar še gre.

Tu sem se pa spodtaknil ob nekaj, mimo česar nisem mogel. Lažni Rochdale je vendar bil živ človek. To je držalo. Ljudje so ga videli, slišali, govorili z njim. Čakal je v sobi hotela »Imperial«, medtem ko je oče bil pri mizi in se razgovarjal z nami.

Če naj bo gospod Termond kriv, potem sta morala biti ta dva človeka domenjena, tako da je bil eden, lažni Rochdale, orodje, sluga, ki naj ubija za drugega.

Ta domneva je bila preveč preprosta, da bi se ji vdal. Prvič, ko mi je prišla na misel, sem se norčeval iz nje. Zdelo se mi je tako neumno kakor nes pametni strah, ki me je popadel včasih v otroških letih, da sem namišljene stvari družil v eno z resničnimi. Včasih sem se, zlasti med sedmim in desetim letom, ponoči nenadno zbudil in sem se usedel na posteljo. Bil sem sam sredi teme. Govoril sem si v strahu, da je morda

že dan, jaz pa sem oslepel. Mencial sem si oči, da bi pregnal noč. A črna se je vedno bolj gostila okoli mene. Strah pred slepoto je postal tako silen, da sem poiskal vzgajalico, jo podrgnil ob pokrov in šele, ko sem videl svetli plamen, je strah izginil.

Prav tak občutek sem imel sedaj. Ponavljal sem si to misel in se prepričeval, da ne more biti resnična: da bi bil lažni Rochdale najet od gospoda Termonda, da umori mojega očeta. To je bilo neverjetno in popolnoma nemogoče.

A pri zločinu je tako, da včasih najmanjši domislek pokaže pot do vsega.

Spominjal sem se raznih izrednih zgodb in razprav pred porotniki. Moja domisljija je postala kakor krvava roka...

Vrnil sem se domov. Obedoval sem čisto sam, zvečer pa sem sedel v salonu v mestu, kjer je zadnjič sedela mati. Tako sem se bal svojih zmedenih misli, ki bi me spet kaj lahko prevzele, da sem prosil Julijo, naj pride k meni, ko bo povečevala.

Prišla je in sedla na pručko poleg peči. Plela je nogavico, zdaj pa zdaj popravila stare naočnike, ki so ji lezli predaleč na nos.

Včasih je ves večer plela brez besede. Maček je predel ob njenih nogah. Druge krat je govorila. Izpraševal sem jo o teti. Ponavljala mi je tisto, kar sem že vedel: kako je ta uboga ženska skrbel, kdo je pri meni, kake misli je imela na nevarnosti in kak strah je imela vedno pred njo, da ne bi zabredel vanje. Pravila mi je, kako je trpela na smrtni postelji.

Pripovedovala je, kako neutешljivo jezo je kuhala ta zvesta sestra nad novo ženitvijo svojega brata in kako je mrzila gospoda Termonda.

»Vsakokrat, kadar se je odločila, da obišče tvojo mater, samo zaradi tebe, Andrej, je bila že dolgo prej bolna od razburjenja. Ko je prišla nazaj, je bila osem dni jezna in žalostna.«

Te podrobnosti niso bile zame nič novega. Poznal sem jih že dolgo. Pomagale so mi samo, da sem se spet vrgel na staro pot krvavih sumen.

Začel sem stvar raziskovati z druge strani: Recimo, da je Termond kriv, ali je potem ena sama stvar, ki bi je ne bilo mogoče pojasniti, če vemo, da je kriv. Tetin strah dokazuje, da jaz nisem tako neumen, zakaj ona je imela iste misli kakor jaz... A teta je sumničila tudi mater... Pa saj se je lahko motila pri materi in imela prav za očima? Ali ni mržnja, ki jo je Termond kazal do mene tudi dokazovala tega?

Njegovo mržnjo sem meril po svoji. Ali ni bilo v njej nekaj več kakor pa samo nasprotje, ki ga vidimo tolikokrat med očimi in pastorki? Kako me je moral sovražiti, če je videl v meni podobo rajnega očeta, onega očeta, ki sem mu bil jaz tako močno podoben in katerega je on ubil. In potem, kaj naj bi pomenilo, da se je njegova volja tako nenadoma spreminjala, da je tako potreboval omame, da se je tako pogosto umikal v samoto, da ga je popadala tako črna otožnost. Vse to sem vedel od matere. Te muhe v njegovem značaju sem si prav do tedaj razlagal tako, da je vsega tega kriva bolezen na jetrih, ki je napihovala njegova lica, počrnila njegove veke in ga večkrat priklepala na posteljo. Napadale so ga tako boleče bolečine, da je vupil, čeprav je bil drugače junaški in močan.